

elja po pošti: =
 do leta naprej . K 26.
 do leta . . . 13.
 do leta . . . 6:50
 mesec . . . 2:20
 množično celoletno . 29.
 množično inozemstvo . 35.
 sub'jari na dom:
 do leta naprej . K 24.
 do leta . . . 12.
 do leta . . . 6.
 mesec . . . 2.
 prejemam mesecno K 1:20

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 kopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 prejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. =

Upravnalstvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. —
 Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
 bran. račun št. 26.511. — Upravnalstva telefona št. 188.

Danesna številka obsegata 4 strani.

Slovenova politika.

zunanjopolitičnem položaju vgoriti in ugibati je kaj nehvala naloga. Kar diplomati medsebojjo, ostane vedno lep čas skrito in ost navadno izve za velike svelopoltične izpreamembe šele, ko so inskozi dovršene. Gospod dr. Kraje gotovo dobro informiran politoda od ene same strani: on z svojo modrost večjidel od Francij in tistih ruskih krogov, ki so mu. Potem pa ima to slabost, da vidi skojo zunanje politiko vedno le razum če bi se Avstrija z Rusijo. Možu s tolikimi predsedki ne vsega verjeti in naj bodo njezini v delegacijah še tako formo zaokroženi in njegove kombinacije še tako duhovite.

Nasprotno pa je dr. Šusteršič, ki izredno zmožnost videti to, kar je skojo, naš zunanjopolitični položaj, kobilj jasno presodil kakor leader dočehov. Da so se zgodile na medijinem svetovnem političnem odrusu izpreamembe, je gotovo. Angleški kralj Edvard, kojega politika je šla, da združi Anglijo, Francijo in jo proti Nemčiji in njenemu vplju umrl; Izvolskij, ruski minister zunanje zadeve, ki je v tem oziru najzvestejši pristaš angleškega kralja moral oditi in Pariz za poslanca, ki in Nemčija sta pa za časa slike križe jasno pokazale, da se takozvane tripel-entente ne dasta dohovati. Močna armada in močno vojsko je v razmerah, v katerih mi smo, najboljše sredstvo, če hočešna država kaj veljati. Francozi se nemške pikelhavbe še danes bojevajo je v vojski z Japonsko pokazali, da njenim generalom in vojakom veliko manjka. Rusija se je zato že zase z Nemčijo v Potsdamu spomnila in s tem je tripelententi njezost odlomljena. V Parizu so zavoljo zelo vznemirjeni in vplivni politiki se tam izpresačijo, ali tripel-ententpoh še obstaja. Poslanec Delahaye stavil v zbornici tozadenvno interperito. Torej facit je: Nemčija je v Evropet na koncu. Dr. Kramař se zdaj seveda vpra-

šuje: kaj pa Avstrija? Aehrenthal se je, ko je aneksijo izvršil, zelo postavljal, zdaj pa ponizno molči v kotu, ko se Nemčija okorišča in je, kakor nemški pregorov drastično pravi, smetano posrebal od mleka. Toda, treba je pomisliti, da nam prijateljstvo med Nemčijo in Rusijo ne more biti v škodo, ako smo mi od svoje strani pazljivi. Da pa bi sporazum med Nemčijo in Rusijo glede Perzije in bagdadske železnice škodoval našim trgovskim interesom, to so fantazije. Dobro je dejal dr. Šusteršič, da je Nemčija tudi od Avstrije zelo odvisna, zelo odvisna tudi po sporazumu z Rusijo! Sicer pa je ekspose ministra Aehrenthala nopravil celo na Francoskem in v Srbiji najboljši utis, le dr. Kramař ni bil z njim zadovoljen. Je pač bolj srbski, kakov Srbji sami.

Prerokovati, kaj se bo iz sedanje svetovnopolitične izpreamembe izcimilo, je prazna reč. Za nas je glavno to: da smo pripravljeni zoper vsako presenečenje na jugu in severu. In zato je v našem življenskem interesu, da se ojači armada, predvsem pa mornarica. Mornarica je nam Jugoslovani posebno na srcu. Če bo avstrijska mornarica gospodovala na Adriji, smo lahko sigurni, če pa pustimo to prednost Lahu, nas zna enega lepega dne potolči in jugoslovanske jadranske pokrajine pogradi zopet beneški lev.

Volvino gibanje.

Včeraj popoldan ob 2. uri se je vršil volivni shod S. L. S. v Šmartnem pri Litiji, pod predsedstvom g. Briga. Shod je bil mnogobrojno obiskan, velika dvorana novega »Društvenega Doma« natlačeno polna.

Načelnik S. L. S. dr. Šusteršič, burno pozdravljen, poročal je o delovanju poslancev S. L. S. v državnem in deželnem zboru in pripovedal kandidata S. L. S. g. Vehovca. Govor je sledilo dolgotrajno viharno odobranje.

Kandidat S. L. S., župan Vehovc je razvil svoj program, izjavljajoč, da hoče pred vsem delovati za kmetski stan, pa tudi za obrtni stan ter v vsem zvesto slediti zmagonosni začasti S. L. S. Tudi temu govoru je sle-

dilo burno pritrjevanje. Kandidatura gosp. Vehovca je bila sprejeta soglasno med živahnimi živio-klici.

Na predlog g. dekanu Riharja je izrekel shod soglasno zaupnico dr. Šusteršiču in vsem poslancem S. L. S. med viharnimi ovacijami.

Ob 9. uri dopoldan se je vršil volivni shod v Kresnicah. Med navdušenim odobravanjem je govoril državni poslanec Povše in za njim kandidat S. L. S. župan Vehovc. Kandidatura gosp. Vehovca je bila sprejeta soglasno z viharnim pritrjevanjem.

Svobodomiseln vsečiliška stavka.

Nečuvani svobodomiseln izgredi v Lvovu.

V soboto je zasedla policija lvovske univerze, pozneje je nastopilo tudi vojaštvo, ki je zasedlo vsečilišče in kemični zavod. Viharne demonstracije so uprizorili judje med predavanjem profesorja Twardowskega. Kakor da so znoreli, so živžgali in kričali. Največjo lumparijo so pa napravili judovski hlapci na teologični fakulteti, kjer so zasmradili dvorano s smradljivimi bombami. Svobodomiselci so se večkrat stepili s tistimi dijaki, ki nočejo strajkat. Včeraj so pa imeli lvovski svobodomiseln dijaki shod, na katerem so povedali, da so se že naveličali stavkati, ker ni mogoče preprečiti predavanj zaradi policije in vojakov in ker vsepoljski dijaki ne stavkajo. Sklenili so, da nehaajo stavkati.

Policija s sabljami na svobodomiselce.

Po shodu so napravili svobodomiseln dijaki izprevod. Policija jih je enkrat razprodila, a so se zopet zbrali, a policija jih je zopet razprodila in udrihala po svobodomiselnih razgrajalih s sabljami, ne da bi bil kdo ranjen. Sablje se pa svobodomiselci boje in so se lepo razkropili.

V Krakovu.

Krakovski svobodomiseln dijaki so sklenili, da bodo še naprej stavkali in zahtevajo, naj se loči teologična fakulteta od vsečilišča.

Po drugih vsečiliščih prirejajo svobodomiseln akademiki shode, na katerih sklepajo resolucije za krakovske jude in pripovedujejo da protestirajo proti »klerikal«.

in so se vstopili v tesnem krogu okoli komisarja, ki je na pragu obstal, da se ne pregreši zoper postavo, po kateri je bila zagotovljena zasebnemu domovanju nedotakljivost. Slovesno je vprašal starško:

»Ali ste Vi Mihela Gomez?«

»Jaz sem poštena ženska! Jaz sem poštena ženska!« je vpila Salamanka bleda in prestrašena in se ni ganila z mesta.

»Kdo pravi, da ne gospa,« je reklo komisar; »jaz Vas samo vprašam, če ste Vi Mihela Gomez?«

»Da, gospod, da!« so zavpile sosede vse naenkrat in so se v nestrnji radovednosti še bolj stesnile okrog komisarja. »Mihela Gomez ji je ime!«

»Mihela Gomez Parrilla,« je dosta vila botra Ivana Prepeluha, »samo na vodno ji pravimo Salamanka.«

Ko je ta začula svojo nevoščljivo botro, se je razkačena obrnila nanjo in kričala vsa jezna:

»Jaz sem poštena ženska, gospod župan! . . . Samo ta-le umazanka, ki stoji na Vaši desni, mi je nevoščljiva in Vam je gotovo kaj natvezla . . .«

»Umazanka ste Vi!« je vpila Prepeluha; »tukaj je gospod župan, pa naj pove, če se lažem. Ali me niste gospod župan Vi sami pri vratih ustavili in vprašali in jaz nisem prej ust odprla? Ali ni tako? Pa če bi jaz ravno hotela govoriti . . .«

»Kaj bi neki imeli povedati?«

»Marsikaj takega, da bi Vas moralo biti do kosti sram!«

»Mene?«
 »Vas, Vas in pa druge umazanke v Grahovem!«

Katerim je to veljalo, tega niso prešlišale; začele so kričati vse vprek in se riniti okrog komisarja.

»Lažnjivka!«

»Obreklijkva!«

»Klepetulja!«

»Umazanka!«

»Vsa voda iz te hiše te ne umije!«

»Molčite Vi!«

»Kar je res, je res! Bog mi je priča, da govorim, kar mislim!«

Komisarja je to kričanje razburilo; mašil si je ušesa, udaril s palico ob tla in zavpil:

»Ali ne bo miru?«

Hipoma je vse umolknilo in krog se je spet nekoliko razširil; komisar je moral ves ta čas neprenehoma riniti nazaj, da ne bi pred pravim časom praga prestopil. Vnovič je vprašal Salamanko:

»Gospa, povejte mi, ali ste Vi Mihela Gomez?«

»Sem,« je odgovorila, »in po celem kraju Vam lahko povедem, da sem poštena ženska, samo tistale obreklijkva ima piko name . . .«

»Prav res da!«

»Jaz tudi tako pravim!«

»Dvajset let je hišna v Grahovem!«

»In reveže zdravi zastonj!«

»Zastonj? Kar more, pogradi!«

»Or' mojega moža je hotela pet grošev za tri pijavke; blazinam sem moral zastaviti, da sem ji plačala.«

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v.
 za dvakrat 13 v.
 za trikrat 10 v.
 za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
 enostolpna petitrsta (72 mm)
 30 vinjarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvzemati nedelje in
 v praznik, ob 5. uri popoldne.

IZ DELEGACIJ.

V soboto ob treh popoldne je zbrovala avstrijska delegacija. Za podpredsednika je bil izvoljen soglasno dr. Kozlowski, za zapisnikarja pa grof Abensberg-Traun. Ko so še volili delegata Petelenza v zunanj, grofa Abensberg-Traun in kneza Lobkowitz v peticijski odsek, so zaključili sejo. V odsek za zunanje zadeve se je pričela v soboto podrobna razprava. Baron Gautsch govoril o zgodovinskem razvoju konzularne akademije in hvalil delovanje avstrijskih konzulov. Naglaša, da so južno-ameriške republike, osobito Uruguay, vedno važnejše za zunanje trgovino monarhije. Želi, naj se ustanovi v Montevideo vsaj konzulat. Aehrenthal se zahvaljuje Gautschu, ker je zanimivo poročal o delovanju konzularne akademije. Zunanje ministrstvo hoče vse storiti, da se dvignejo naše trgovinske zveze z južnoameriškimi državami. Proračun zunanjega ministrstva je odsek odobril. Načelniki odsekov in strank so odobrili sledenje spored o rešitvi del avstrijske delegacije. V petek, soboto in pondeljek se razpravlja mornariški proračun. Od 13. t. m. nadalje zboruje do 18. ali 20. t. m. armadni odsek, dne 21. t. m. zboruje finančni odsek. Dne 22. t. m. prično s skupnimi sejami. O Aehrenthalovi politiki piše pariški »Journal des Debats«, da se Aehrenthalovi solidni politiki lahko zaupa in da postanejo tudi zveze Rusije z Avstrijo tako normalne, kakor so z Nemčijo.

IZGREDI NA PORTUGALSKEM.

Sodišča so izpustila iz zaporov 55 Portugalcev, ne da bi bila zahtevala od njih kavcijo. Vsi izpuščenci so zelo premožni ljudje. Republičanska vlada jih je zaprla, da s kavcijami napolni prazne državne blagajne. V lizbonskem arzenalu so se uprli vojaki. Zapri so 20 oseb. Notranji položaj je brezupen. Denarja vlada nima, davkov pa ne razpiše, ker se boji ljudstva. Povodom obletnice umora kralja Carlosa so bile po več cerkvah maše zadušnice. V Coimbru je 200 republičanov vdrlo v klub monarhistov, kjer so vse razdiali in sežgali knjige.

BOJI V ARABIJI.

Med Efo in Hodejdo so bili zopet veliki boji. Arabci so napadli turške

LISTEK.

Coloma:

Juan Misericia.

est. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Botra! Uh, kakšno mi je priložil! Še malo huje, pa bi se mi hrbitenica zlomila!

In botra Dondita so spomini kar zveli; uprli je komolcev v kolena, počut je glavo in otresal žno na desno uho, cepetal z nogami, in se smejal od srca, kakor se more samo tisti, ima mirno vest in preprosto srce. Vendar, tega smeha je bilo hitro. Neka soseda je pridrvela z kom v naročju in vsa prestrašena bala:

»Botra Salamanka!... Pravica!... ja pa imate!... Vas iščejo!«

XIV.

Res se je prikazal na dvorišču policijski komisar; pred njim se je drvila otročad iz predmestja, za njim so širje policaci in od vseh strani so redovodne ženske, da bi videle, kje. Zraven komisarja je šla botra Prepeluha in je zmagovito kaže na Salamankino stanovanje.

Tukaj jo imate, gospod župan!« pilo, »tam je njena soba.« Vsi Grahovci so bili v hipu na dvojred Salamankinim stanovanjem

»Zato ker je Vaš mož pijanec in če bi bili Vi le krajcar vredni, bi Vas bil tudi že zastavil . . .«

»Laž, grda laž!«

»Čista resnica, gospod župan! Samo ta babnica je hišni za dva meseca dolžna, pa ji ne mara plačati . . .«

vojake, ki so bili prisiljeni, da so se umaknili. Turki so izgubili en gorski top. Arabci so vjeli veliko turških vojakov. Turki poročajo, da so končno ločili Turki porazili Arabce, ki so izgubili 200 mož. Turki so izgubili 50 mrtvih in ranjencev. Ukar so imeli turški vojaki, da morajo ostati povsod v defenzivni. Iz Soluna so odpeljali v Arabijo na počnoč 8 gorskih topov in 18 strojnih pušk.

Šejk Enzeli Muhtad pleni s 3000 Arabci turške vasi, mori može in muči otroke. Zene beže v Hodejdo. Iman koraka s 30.000 vstaši proti Hodejdi. 20.000 Arabcev prodira proti Ebi. Arabci so dobili iz Adena stroje za izdelovanje patronov.

NAPAD NA ISPAHANSKEGA GUBERNATORJA.

Iz Teherana se poroča, da je bivši policijski načelnik, ki je ruski podnik, streljal in nevarno ranil ispanškega gubernatorja in njegovega nečaka. Napadalec je pobegnil v ruski konzulat in ne bo izročen sodišču.

Dnevne novice.

+ Na lastni zemlji preganjani. C. kr. državno pravdništvo je zoper g. kapl. Kopitarja uvedlo preiskavo po š 302. Ta paragraf pravi: »Kdor druge k sovražnosti zoper različne naravnosti... poziva ali pa sploh državljanje vnema k sovražnemu strankarstvu drugega proti drugemu ali pa jih skuša k temu zapeljati, je itd. . . Kaj pa je kaplan Kopitar storil? Ustanovil je Slovencem v Kočevju izobraževalno društvo in jih pozival k kulturni in gospodarski organizaciji, o kakem vnenjanju k sovražnosti pa ni niti govorila vendar se drž. pravdništvo ni pomislielo zoper njega na podlagi š 302. preiskavo uvesti! Tako se meri pravica Slovencem celo na kranjskem ozemlju. Še nikoli se ni slišalo, da bi bilo kako c. kr. pravdništvo uvedlo preiskave zoper nemške potovalne učitelje Südmarke in govornike Schulvereina ali pa Ostmarke, ki n. pr. zdaj na Dunaju na javnih shodih poziva k bojkotu zoper Čeh, zahteva, da se vse češke uslužbence nemudoma odpusti iz službe in označuje češki narod za manjšeden! Ali je kdaj kak državni pravnik preiskoval govore hujščev Volksrata na Koroškem, ali je oblast kdaj oklicala k sebi govornike na pravkar vršečih se »nemškonacionalnih večerih« v Celovcu, kjer se nečuvano hujšča zoper Slovence, da vnemajo sovražno zoper drugi narod? Ali je kdaj že kako sodišče sodilo zavoljo tega Los-von-Rom pastorje, Albanija, Mahnerta in druge, ki pridigujejo sovražno zoper nas na svojih shodih? . . . Mi odločno protestujemo, da se tako postopa, kar je je Nemcem v naši državi vse dovoljeno, Slovence pa vzame v pretres državnih pravnik, če se upajo na Kočevskem svoje ljudi organizirati. Če obvelja praksa novomeškega c. kr. pravdništva, potem je v Avstriji sploh vsako delo za narodne manjšine izključeno! Potem nas kar vse pod ključ postavite, ki kdaj gremo predavat manjšinskim Slovencem, ali pa postopajte z Nemci pravtako kakor z nami! Kako daleč smo prišli?

+ Zahtevamo, da se razpusti društvo »Südmark«! Edinost popolnoma pravilno piše: Politično društvo za Slovence na Koroškem je bilo pred kratkim razpuščeno z razlogom, da je prekoračilo svoj delokrog, ker je izvrševalo zasebno ljudsko štetje. V večerni izdaji »Grazer Tagblatta« št. 28 pa čitamo, da je v senemško, protestantsko, hujščko društvo »Südmark« izdal v tretjem tednu meseca januarja za troško ljudskega štetja 300 K.

Če pomislimo, da razburjenje, ki je nastalo v slovenski in (lahko rečemo) splošno avstrijski javnosti radi razpusta slovenskega političnega društva v Celovcu se ni se poleglo, potem se moramo naravnost čuditi brezmejni drznosti in cinizmu, s katerim vsemško, slovenske duše kupavajoče in našo državo razdirajoče društvo »Südmark« javno naznana, da se »Südmark«, ki je baje nepolitično društvo, sme neovirano vtikati v posle, radi katerih je bilo slovensko politično društvo — razpuščeno! Čuditi se treba temu tembolj, ker je »Südmark« kot nepolitično društvo v svojem delokrogu bolj omejeno, nego pa kako politično društvo. Če je torej politično društvo za Slovence na Koroškem prekoračilo svoj delokrog s tem, da se je vtikal v posle ljudskega štetja in bilo radi tega razpuščeno, potem pa je nepolitično društvo »Südmark« dvakrat prekoračilo ta svoj delokrog in mora radi tega biti tudi brez drugega razpuščeno.

+ Rokodelec član gosposke zbornice v Prusiji. Pruski kralj, nemški

cesar Viljem II. je poklical v gosposko zbornico k leparskega mojstra Henrika Plate. To je prvi preprosti rokodelec, ki je prisel v prusko gosposko zbornico in menda tudi prvi, ki je sploh prišel v tako visoko zastopstvo. Henrik Plate je kot mlad pomočnik s culico v roki potoval po Francoskem in Laškem, potem pa pošteno in pridno delal, dokler ni postal predsednik nemške rokodelske in obrtne organizacije. Ceser je hotel s tem, da ga je v gosposko zbornico poklical, počastiti ves rokodelski stan, ki je na to čast pravilno lahko ponosen.

+ Socialni tečaj v Gorici, ki se je pričel v ponedeljek, dne 30. januarja, je v vsakem pogledu uspel. Na tečaju je zastopan predvsem Kras, nekaj jih je tudi z Vipavskoga, Tolminskoga in Istre. V ponedeljek dopoldne je pazljivim poslušalcem govoril dr. Krek o metodiki lastne izobrazbe in izobrazbe v društvu. Podal je polno novih misli, ki bodo udeležencem trajno ostale v spominu. Nato je govoril o finančni politiki naše države ter pojasmil vpliv zunanjje politike na ceno denarja ter poslušalce seznanil z avstro-ogrsko banko. — Popoldne je dr. Krek govoril o kapitalizmu ter njegovem vplivu na cene živil in blaga, na socialne razmere in na nравnost ljudstva. — Za njim je razlagal dr. Rak in tvstrijsko ustavo in zvečer je jur. Vrtovec govoril o časnikarstvu. — V torek zutraj je župnik Kalan vnemal fante in može za boj proti pisanju evanjiju. Udeleženci, sicer iz samih vinskih krajev doma, so bili s predavanjem zelo zadovoljni. Spoznali so, da zmenostno gibanje ni tak strašen bavbar, ampak da naša gospodarska, verska in narodna korist zahteva, da se pisanje omeji. — Popoldne sta predavala S. Premerou o zadružništvu in dr. Breclj o stanovski organizaciji. Zvečer pa se je vršil konferenčni v veliki dvorani »Central«. — V sredo, dne 1. februarja so se predavanja nadaljevala. Zvečer se je tečaj zaključil. Dal Bog, da bi obrodil stoteren sad, posebno za kršni Kras, ki je na tečaju bil tako sijajno zastovan.

+ Državna podpora »Gospodarski zvezzi«. Graška »Tagespost« objavlja: »Gospodarska zveza« ni dobila nobene državne subvencije. Dobili smo tole obvestilo: Podpisani načelstvi »Zadružne zveze« in »Gospodarske zvezze« v Ljubljani izjavljata, da je popolnoma neresnična trditev, če, da je dobila »Gospodarska zveza« večje državno posojilo. »Zadružna zveza« ni nikdar prosila, da se naj ji da državno posojilo in nista nikdar dobili niti vinarja takega posojila ne »Zadružna zveza« in ne »Gospodarska zveza«. — Pripomnimo, da smo v svojem poročilu izrecno navedli, da smo po »Slovenskem Narodu« posneli to poročilo. Tako »Tagespost«! Poizvedovali smo v »Zadružni zvezi« o tej zadevi. Izjavilo se nam je, da listom, ki tako lažeta, kakor »Slovenski Narod« in »Jutro«, njih laži »Zadružna zveza« in »Gospodarska zveza« na bosta povravili, ker smatrata načelništvo obeh zvez za pod svojo častjo.

+ 500 kron za Südmarko je v oporoki zapustil dne 20. januarja umrl kapitan c. kr. avstrijske vojne mornarice Viljem pl. Kropp. Torej se je že tudi med pomorskim častništvom začela propaganda za Südmarko. Koliko Slovencev pa se je v oporokah že spomnilo »Slovenske Straže«?

+ Hrvatska delegacija v Budimpešti je imela pod predsedstvom grofa Pejšcevicha dne 1. t. m. svoje posvetovanje da določi besedilo deklaracije v ogrski zbornici. Konference se je udeležil tudi ban Tomašić, ki je prejšnji dan 3 ure konferiral s Khuenom. Čujejo se glasovi, da se delegatje osješke skupine nekaj kujajo in zahtevajo zlasti, da se prekliče prestavo varazdinških finančnih uradnikov.

+ Poslanca don Biankinija pozivajo dalmatinski katoliški listi, da izstopi iz kluba duhovnikov v državnem zboru, ker je liberalci, dalmatinska duhovščina pa noče biti zastopana od liberalca. Ako don Biankinij ne odstopi, pošlje dalmatinska duhovščina klubna na Dunaj posebno adreso.

+ Dvorni svetnik dr. Franc Heinz je bil odposlan od naučnega ministra, da si na Kranjskem ogleda gospodinjske šole in tečaje. V tem pogledu je do sedaj Kranjska brezvonomo največ storila. Obisk tega visokega uradnika je bil v zvezi z načrtom načne uprave, da se uvede na ljudskih šolah kulinjski pouk. — Dr. Heinz je z deželnim glavarjem obiskal dne 28. januarja prvi gospodinjski tečaj, ki se je vršil v Selcih. Baš tisti dan je bil sklep tečaja in izpit učenč. Učni uspehi so bili naravnost brillantni in dvorni svetnik se ni mogel prečuditi, da se je posrečilo spretni metodi ugledne

učiteljice Eme Pečetove in naporu druge učiteljskega osobja v kratki dobi dveh mesecev doseči tak sijajen rezultat. — V ponedeljek, dne 30. januarja, sta dr. Heinz in deželnemu glavarju obiskala gospodinjsko šolo v »Marijanšču«; tudi tu se je najprej vršili izpit učenč, potem pa si je dvorni svetnik ogledal učne in gospodarske prostore ter se o doseženih uspehih izražal silno laskavo. — Dan kasneje, dne 31. januarja, je bil namenjen obisk gospodinjske šole v Repnjah. Poleg odposlanca naučnega ministrstva in deželnega glavarja sta to gospodinjsko šolo obiskala tudi deželnemu odborniku dr. Lampe in deželnemu šolski nadzorniku Levec. Kar je dr. Heinz v Repnjah videl, dalo mu je povod tudi na tem zavodu v laskavih besedah pohvaliti šolske sestre kot učiteljice ter čestitati jim na zelo zodovljivih uspehih. Dne 1. februarja bila sta dvorni svetnik dr. Heinz in deželnemu glavarju na gospodinjski šoli na Vrhnik. Izrecno moramo naglašati, da ima vsaka teh gospodinjskih šol svoj poseben značaj. Naravnost presestljiv je bil uspeh ondotnega izpita. Izpravevali so poleg prezaslužnih šolskih sester tudi deželnemu mlekarski in živinorejski nadzorniku Legvart in sadjarski instruktoru Humek. — V programu je bil tudi obisk gospodinjske šole v Šmihelu pri Kandiji. Zalibog ni bilo mogoče izvršiti te namere, ker je moral gospod dvorni svetnik vsled poziva iz naučnega ministrstva vrniti se radi neke nujne seje, pri kateri je prisotnost njegovega bila neizogibna. Pred svojim odhodom je dvorni svetnik dr. Heinz deželnemu glavarju še enkrat v najtoplejših besedah izrazil posebno zadovoljstvo in obljudil v tem zmislu tudi poročati ministrstvu.

+ Kandija. V četrtek, dne 26. januarja je blagoslovil novomeški prošt dr. Sebastian Elbert v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji dozidani novi del bolnišnice. Blagoslova so se udeležili opat zatiški, okrajin glavar baron Rechbach, ravnatelj kranjske hranilnice dr. Schoepl, nadinspektor Opitz, več duhovnikov iz okolice in veliko občinstva. Bolnišnica se je tekoma zadnjih let jako visoko povzpela in letos se je dozidalo celo nadstropje; notranje naprave so se tudi preuredile po najmodernejšem sistemu, kar je pač velika zasluga tč. priorja br. Polykarpa Vaupotiča, katerega so podpirali razni dobrotniki. Bolnišnica je za Dolensko neprecenljiva dobrota. Bolnišnico usmiljenih bratov podpirajo deželnemu odboru kranjski, kranjska hranilnica, duhovščina in posamezni dobrotniki. Le tako je bilo mogoče bolnico razširiti. Da pa bodo mogli bratje svoj cilj doseči in oskrbovati skoro podvojeno število bolnikov, ki bodo v dozidani bolnišnici zdravja iskali, naj bi se te bolnišnice naša javnost se v večji meri spominjala z darovi, kakor se je to do sedaj godilo.

+ Predavanje o Postojnski jami. Da se zamore uspešno razviti zanimanje za ta čarobni svet, se bode vršilo predavanje jamskega tajnika G. And. Perkota »Svetovnoznan Postojnska jama in njena okolica« z nad sto sklopitičnimi slikami, katere so povzete po najnovješih podobah, prihodnja dva meseca v sledenih društvin v in izven države: družba prijateljev umetnosti Dunaj, Adria Dunaj, društvo avstrijskih planincev Gradec, Klosterneuburg, Baden, St. Pölten, Linc, Dunajsko Novomesto, društvo za naravoslovje Dunaj, prijatelje narave Beuthen, Dunajsko Novomesto, Dunaj, Immenstadt, Aussig, Bodenbach, Karbice, okrajin delavska zveza v Faveritah Dunaj, zveza južnomoravskih Nemcev, Znajm, nemško in avstrijsko planinsko društvo Fürth, Draždane, Stuttgart, Frankfurt na Meni, Češka Beseda Dunaj, Praga, Plzen, Budjevice. Razun tega se bode vršilo isto predavanje tudi po vseh večjih krajih na Štajerskem, v Celovcu in Opatiji.

+ Kmetijsko predavanje. V nedeljo, 5. t. m. takoj po jutranji maši bo v Šmartnem pri Tuhinju predaval deželni sadjarski instruktor M. Humek na sadjarstvu.

+ Katol. slov. izobraževalno društvo »Savica« v Srednji vasi priredi v nedeljo, 5. t. m., v dvorani »Občinskega doma« veseloligo »Občinski tepček«, spisal dr. J. Krek. Vse prijatelje društva vabimo tem potom k mnogoštevilni udeležbi.

+ Umrl je na Voloskem pomorski kapitan Anton Šimunič.

+ Vipavsko okrožje -ov (gorenji del) naznana odsek, d. se vrši dne 5. februarja okrožji vaditeljski sestanek, katerega bo vodil vaditelj iz Ljubljane. Načelnik in boljši telovadci naj se ga gotovo udeleže. Začne se vadba ob treh.

+ Nadučitelj Lomšek umrl. I. Cerkeli na Dolenjskem: Tu je umrl

1. februarja v starosti 81 let na Simon Lomšek. Bil je 41 let telj v Cerkljah, dokler ni stopil v stalni pokoj, organist pa je ostal zadnjega časa. Ves odrasli rod je hodil k njemu v šolo. Ljudstvo je visoko spoštovalo kot dobrega telj in vseskozi krščanskega Pogreb je bil danes zjutraj. R. I.

+ Poročil se je Vladimir vičrup Slavinski, sin veletržca J. viteza Grupa na Reki, z gdčno Crnadakovo, hčerko ravnatelja vaške hranilnice v Zagrebu.

+ Premestitev uradnih poslov. S 1. februarjem 1911 so se z dojnjem c. kr. poljedelskega ministra preselili uradni prostori c. kr. skoškega nadzorstva za Kranjsko iz št. 82 v Rudolfovem v hišo št. 70 hiša primarija gosp. dr. Peter De ceschija) v Kandiji pri Rudolfovem. Ker ima predmetje Kranjsko lasten poštni urad, je treba dostavljanje dopisov ne zaksni dejati k naslovu pošiljatev, namnih za gori imenovan urad, vseleša Šta Kandija.

+ Kranjska gora. Znano je, pri nas dober in zdrav zrak; to priča visoka starost tukajšnjih valcev. Včeraj smo pokopali 98 leta Nežo Štrobelj. Živijo pa še: Franc, 93 let stara; Mina Robičeva, 91 let stara; Ivan Robič, star; v starosti od 80. do 88. leta še precej več živi.

+ Napredna ljubezen na v. Naši naprednjaki bi lahko našli hvaležnega dela pri svoji posojilni drevesnicu kmetijske podružnice popravljanju občinskih potov in blagor ljudstva jim je deveča Rajšč obračajo naše pozornost s da napadajo in ovirajo naše del par dejstev. Dne 27. januarja poturi zvečer so šli naši najmlajši skozi Vače domov. Na konci triplazi za njimi neznan napred kot ženska našemljen. Ker so mislili, da je res ženska, se za to kazeno niso brigali. Lopov jih dočimahne s koprivcem, na katere bila najbrž svinčena krogla, fanta na Juvana po roki, ki mu zateče koba Malija Malone na tla pobijton Hribar je pa zlasti drugi dan posledice težkih udarcev. Imeno so z drugimi vred komaj ušli z nemu napadalcu. Naistem mesecu larsi 7. avgusta napaden Rebefant, ki je bil član Izobraževalnega društva, ki se pa je napadalcem ubraniti. Pa kako strašno so Rškovemu to zamerili. Zato, ker dal pretepsi, je bil še kazovan, da se se pripeljajo na tudi naši lasu ni skriva Nas takoj Pravica pograbi. Če je noči 11. decembra pr. leta zlikovem mazal napis naše posojilnice, 10. decembra pr. leta na streho nad posočico obesil pusta in 16. decembra leta pod varstvom teme s trga pri Škoahrulil in psoval predsed Izobraževalnega društva, se pa živne zmeni. V trgu bi moral s ceržupan skrbeti za mir in red, a na ne bomo obrnili, saj je imel celo v lastni gostilni v božični noči počnici do zjutraj godbo in ples z tove »krščiane«. Ta mož je množično v svojem dopisu na v. novembra v svojem predstavu na okrajno glavarstvo pokazal ginskrb za oni prostor, kjer je v kranjskem posojilnici, izobraževalno što in bo morda tudi velikonočno praevanje.

+ V pivovarni v Lescah se je davno, kakor smo poročali, pokoval 2500 hl piva. Podjetje je tožilo tega poslovodja gosp. Müllerja, še pa je sedaj gosp. Müllerja popravil oprostilo, pivovarna pa mora siti škodo in stroške.

+ Imenovan je veterinarski špktor Adalbert Rotter za dnega veterinarskega referenta za roško.

+ K vlemu v primskovščini se poroča: Neki neznan človek srednje postave, star okoli 50 let, prosil v soboto opoldne v župnišču sila, kar je tudi dobil. Na vprašanje je doma, je odgovoril, da od Litije. Potem je odšel dela in Ljubljane so ga videli tisti dan na krajih. Proti večeri je prišel temu veku podoben mož zopet na Primskovo. Najbrž se je tat skril že z vplet v klet za kako posodo. Tu se je zapreti. V nedeljo pa, ko so vsi domodšli v cerkev k sv. maši, je v zvečnem sekro in dve železni pripravje vlamil v duhovnikovo stanovanje. Odprli je vse omare, kar je bilo zaprto in pobral denar, kar ga je našel. Cerkvenega denarja je odnesel le ne drobi

pustil očala z napisom: Goldstein, Lai-bach. Ljudje pravijo, da so videli nekega neznanega človeka v smeri St. Lovrenc ob Temenici.

Vojške vesti z goriško-laške meje. Govori se, da se na laški meji izvrši kmalu več sprememb. Obmejne posadke se pomnože. Nove posadke pridejo v Plave in baje tudi mal oddelek v Marijacelj in Srednje na Kanalskem. — V Tolmin pride še cel bataljon lovcev iz Trsta; enako v Volče in Sv. Lucijo, in sicer za stalno. — Govori se tudi, da se namerava blizu Kobarida sezidati trdnjava. — Iz Slovenske Bistrice na Štajerskem najbrže pride cela konjeniška divizija na Goriško. Nastani se po raznih krajih Furlanije. V Granglio pri Strassoldu v Furlaniji je vojaška uprava kupila že primeren prostor za en eskadron dragoncev. — Korno poveljstvo pride skorotovo v Ljubljano; Celovec je preblizu meje.

Velik ljudski shod proti ljudskemu štetju se je minulo nedeljo vršil v Pulju v Narodnem domu. Sprejela se je resolucija, ki protestira proti postopanju občinskih organov in zahteva novo ljudsko štetje.

Draginja mleka v Zagrebu. Vsled kuge na gobcu in parkljih se je mleko v Zagrebu jako podražilo in stane liter 30 do 32 vinarjev.

Radi častikraje obsojeni istrski poslanec. Istrski italijanski deželnji poslanec dr. Albanese je denunciral sodnemu predsedniku v Pulju sodnega oficijala Miličića, da je nekemu kočijaž potvoril popisno naznaničico in mu vpisal hrvaški občevalni jezik. Preiskava pa je dognala, da Miličić tiste naznaničice ni izpolnil, kočijaž sam je pa izjavil, da je sam vpisal hrvaški jezik, ki ga dobro zna in v njem občuje. Nato je oficijal Miličić tožil dr. Albanesa, ki je bil tudi obsojen na 50 kron globe ali 5 dni zapora.

Srbško meso v Zagrebu. Po iniciativi župana Holjca je došla te dni prva poizkusna pošiljatev srbskega mesa v Zagreb. K prevzetju na kolo-dvor je došel župan s komisijo. Mesto je takoj sklenilo pogodbo, za 1 vagon mesa vsak teden. Meso se prodaja v mestni mesnicni in je cenejše nego meso pri ostalih mesarjih. Vsled tega so bil slednji prisiljeni znizati cene mesu, zlasti svinjskemu.

Argentinsko meso, namenjeno za Avstrijo, bodo, da ugodijo tukajnjemu okusu, razpošiljali brez masti, ki jo bodo prej v Argentini odločili od meseta.

Nesreča pri sankanju. Včeraj si je trgovski vajenec Jožef Kramar v Škofji Loki pri sankanju zlomil desno nogu. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Mrtve lovec poleg ustreljene divjadičine. Iz Gorenje Bele na Koroškem poročajo: Dne 30. januarja je šel na lov na srne 19-letni nečak trgovca z lesom g. Florijana Wahniga Osvalda. Ker ga ni bilo domov, šli so ga iskat in našli so ga mrtvega poleg ustreljene srne. Podrobnosti o tem skrivnostnem dogodu še niso znane.

Na Reki in njenem teritoriju so pri ljudskem štetju našeli 49 621 prebivalcev. Ker je na Reki vojakov 1110, šteje Reka nad 50.000 prebivalcev.

Štajerske novice.

Š Umrl je v Nazaretu p. Robertus Dolinar. Pogreb bo v nedeljo ob 3. uri popoldne.

Š Slovenski župan v Hočah. Ker so bile zavrnjene vse nemške pritožbe proti izvolitvi slovenskega župana g. Vernika v Hočah pri Mariboru, zliva sedaj »Marburgerica« cele golide gnojnike svoje joze po hočkih Slovencih. Jezi jo, da so Slovenci na čast novemu županu streljali iz topičev. Zanimiv slučaj je, da sta si prejšnji župan Štajercianec Paul Wernigg in novoizvoljeni slovenski korenjak g. Anton Vernek — brata. Prvi se je dal potom Štajerca od liberalnega učitelja-nemčurja Gattija zapeljati iz slovenskega tabora v sramotno renegatstvo. Drugi pa je mož jeklenega značaja: neizprosen Slovenec in veren katolik.

Š »Marburgerica« huška proti slovenskim denarnim zavodom in poziva sodna oblastva proti temu, da bi se denar mladoletnih nalagal v slovenskih denarnih zavodih. Ali se to ne pravi poziv k bojkotu? Kje je neki bilo drž. pravdništvo, da je prezroč dotično »Marburgerino« hujskajočo notico.

Š Proti slovenskemu županu. V Ceršaku ob Muri županuje gosp. Hauc, mož poštenjak, priljubljen pri nemških in slovenskih občinah ter sosedih. Ker je gosp. Hauc zaveden Slovenec in se ni hotel podvireč šulferajnovcem, ki so tam postavili novo šolo, uprizorili so Nemci na čelu jim nadučitelj Bresnik, oroti Haucu cel kup tožb in ovadbi.

Celo državno pravdništvo baje zasluje gosp. župana radi »hujskanja proti drugi narodnosti«. Ali smo že na Ogrskem?

Š Zakaj se v Mariboru ne razglasiti razmerje Slovencev in Nemcev pri ljudskem štetju? Nemški listi so vedeni poročati, da radi tega ne, ker se ni moglo tako hitro soštevati in da niso končana tozadyna uradna »poizvedovanja«. Govori se da je bilo število Slovencev v Mariboru izredno veliko in da mora sedaj uradništvo radi tega poleg »pravilno korigirati«. Zahtevamo, da politična oblast prepreči domnevano potvarjanje. Saj smo še v Avstriji!

Š Slovenskim učiteljem. Na javni šoli dvorazrednici z nemškim učnim jezikom v Št. Ilju v Slovenskih goricah (Schulverein) je razpisano mesto nadučitelja. Prošnje je vlagati do 28. februarja 1911 na krajni šolski svet v Št. Ilju v Slovenskih goricah. Šola je v drugem krajevnem razredu. Slovenskim učiteljem, ki so zmožni nemškega pouka in subsidiarnega poučevanja krščanskega nauka, toplo pripočamo, da se potegujejo za to mesto. Sedaj so razmere na tej šoli in posebej v Št. Ilju take, ki so ugodne tudi Slovencem-učiteljem. Porabite to priliko gg. učitelji!

Š Samoumor trgovca Dvoršaka v Trbovljah. Iz Trbovelj se nam piše: Dne 31. januarja zvečer se je ustrelil tukajšnji trgovec J. Dvoršak. Že pred tremi tedni se je poizkušal streljati, pa menda se je takrat nekoliko premislil, ker se je le nekoliko ranil. Vzrok temu je slabo gospodarstvo in še marsikaj drugega. Bil je zvest pristaš Štajercianec. Porabite to priliko gg. učitelji!

Š Vojaška begunca. Od poljskega artiljerijskega polka št. 3 v Mariboru je dezertiral vojak Jožef Kovač, rodom iz Slivnice. — Od 26. deželnega brambovskega pešpolka št. 26 v Mariboru pa je ubežil Jožef Osvald.

Š Ptuj. Bivši postajenačnik južne železnice v Ptiju Ignac Reichl, ki ni hotel služiti škandalozni kliki v Ptiju in je vsled tega zgubil sl. izbo v Ptiju, je prostovoljno stopil v pokoj. Ravnateljstvo južne železnice mu je samo ponudilo kot odškodnino mesto inšpektorja pri generalni direkciji na Dunaju, a užaljeni Nemec je to odločno odklonil in prosil raje za vpokojenje. Med Nemci je najti malo tako vestnih uradnikov, kakor je bil Reichl. A ker se on ni hotel pokoriti peku Ornigu, ga je nemški Volksrat potisnil iz dosedanje službe. Sicer pa svet že zna, da več je korupcije in hujšega denunciranstva pod solncem, kot v mestu, kjer izhaja »Štajerc« v -- šnopsarskem Ptiju.

Š Mariborski mestni svet je sklenil povišati plače policijskim stražnikom. Policijski bodo dobivali višjo plačo že od 1. januarja t. l. naprej.

Š Duhojniške spremembe. Zupnijo Razbor pri Slov. gradcu je dobil kapelan Fr. Lovrenko. Provizor v Vojniku pri Celju je postal kapelan Jakob Ciglav. Kapelan A. Trinkaus je prestavljen iz Črešnjevca k Veliki Nedelji.

Š Umrl je dne 31. januarja v Mariboru hišna posestnica Helena Marin. — Dne 29. januarja pa je umrl Henrik Antensteiner, ključavnica pri Južni železnici.

Š Himen. V sredo dne 8. februarja zvečer se vrši v cerkvi Materje Milosti v Mariboru poroka g. J. Kocuvana, davčnega uradnika z gospicijo J. Marinko, profesorjevo hčerko v Mariboru. Poročal bo vlč. g. profesor dr. Anton Medved.

Š Sv. Anton v Slovenskih goricah. V nedeljo dne 29. januarja je priredilo naše Bralno društvo letno zborovanje. Ob tej priliki je govoril Fr. Žebot iz Maribora o važnosti in ciljih naše izobraževalne organizacije in o pogubnem vplivu nesrečnega ptujskega šnopsa. Nastopil je tudi mladenički tamburaški zbor.

Š Iz pošte. Imenovana sta poštni adjunkt Oton Šantel v Poljčanah za poštarja I. razreda v Mürzstegu na Gornjem Štajerskem in poštni adjunkt Franc Mitterhammer v Gradcu za poštarja v Rogaški Slatini. Mitterhammer je seveda hud Nemec, za katerega se je skrbno potegoval Volksrat.

Š Zastrupljenje. V Novi vasi pri Mariboru se je dne 1. februarja zastrupila delavska družina Raner. Večerjala je žgance, v katerih je bila strupena tvarina; ob 9. uri zvečer je bila vsa družina, obstoječa iz moža ter pet otrok onesveščena. Pojavili so se znaki zastrupljenja. Došli zdravnik dr. Chandras je s potrebnimi zdravili rešil v prvi sili družino gotove smrti. Ali se je družna samovoljno zastrupila, ali je bila moka zastrupljena, bo pokazala preiskava.

Š Kupuje le vžgalice: „U korist obmejnega Slovencev“.

Razne slike.

Maczoch — špijon ruske vlade. Celo liberalni listi sedaj potrjujejo, da je bivši menih v Čenstohovi, Maczoch — v službi ruske policije. Ta špijon je torej očvidno po nalogu ruske policije stopil v red. V liberalnih nemških listih čitamo sedaj, da ruska policija dobro ve, kje se nahaja pobegli zločinec, a se ga ne upa prijeti, ker je v njeni službi. Maczoch je pri svojih zločinah očvidno na to zvezo špekuliral. Kakor znano, so liberalci izdali o Maczochovih zločinah posebno brošuro, — da je bil pa ta zločinec špijon ruske vlade, to bodo pa seveda zamolčali.

Izbruh vulkana Tead. Na otoku Luzon bruha ognjenik Tead. Te dni je poplavilo morje obrežje. Utonilo je 400 oseb. Ognjenik je poiskal izhoda lavi pod morjem, vsled česar je nakrat morje preplavilo obal.

Zgodovinski spisi izginili. Iz Budimpešte poročajo: Znani pisatelj baron Nyari je vložil proti akademiji znanosti in naučnemu ministerstvu tožbo za odškodnino 60.000 kron. Baron Nyari je hotel izdati zbirko zgodovinskih listin, ki mu jih je zapustil stric. Listine so bile še iz zapuščine vzgojitelja Karola VI., Ignacija Lovina, ki je bil pozneje šibenški škof. Da bi Nyari dobil od naučnega ministerstva za izdajo teh listin gmotno podporo, je priložil tozadenvi prošnji omenjene spise. Pred dnevi pa je dobil baron Nyari obvestilo, da so te historične listine izginile na neumljiv način. Kljub temu, da se je Nyariju zagotovilo, da se mogoče še najde dokumenti, je vendar vložil tožbo.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELEVAŽNA SEJA »SLOVENSKEGA KLUBA«.

Dunaj, 3. februarja. Načelnik dr. Šusteršič sklicuje »Slovenski klub« na torek, 7. t. m., ob 1/21. uri dopoldan. V vabilih se izrecno povdara, da je seja vlevažna in tedaj potrebna polnoštevila udeležba članov. — V tej seji bodo padla odločitev o taktiki v zadavi latške pravne fakultete. Vsa parlamentarna javnost napeto pričakuje odločitev »Slovenskega kluba«. Ugibanja raznih listov o odločitvi, ki ima pasti, so brezpredmetna, ker se doslej ni še izjavil noben član »Slovenskega kluba« na eno ali drugo stran. A odločitev mora pasti v torek, kajti proračunski odsek je sklican za ta dan zvečer.

VLADA IN ČASOVNI AVANZMA.

Dunaj, 3. februarja. Podkomite odseka za državne uslužbence se je bavil danes s predlogom posl. Prochaska glede časovnega avanzma. Pri pričetku posvetovanj je izjavil notranji minister, da vlada z obžalovanjem izjavila, da mora tudi sedanja vlada zavzeti naprav predlogu odklonilno stališče. V vladnih krogih se motivira to stališče vlade s tem, da se časovnega napredovanja uradnikov nikakor ne sme smatrati s stališča materijelnega položaja uradnikov. Minister je tudi rekel, da pride pri tem zelo v poštev finančno ministristvo, ker predlog Prochaska naprav vladini predlogi povija izdatek za več milijonov.

VOJAKI V SNEŽNEM ZAMETU.

Inomost, 3. februarja. Oddelek vojakov s strojnimi puškami je presenetil na vaji snežni vihar. 22 vojakov je marodnih, osmerim vojakom so zmrznilne noge.

VATIKAN IN ŠPANSKA.

Madrid, 3. februarja. Med Vatikanom in Canalajsom ni prišlo do nikakoga sporazuma. Sveti Oče ni pritrdil predlogu viade, kako nanovo zasesti nekatera škofovská mesta.

STAVKA NA LVOVSKEM VSEUČILIŠČU.

Lvov, 3. februarja. Predavanja na tukajnjem vseučilišču so se danes nemoteno vršila.

KUGA.

Harbin, 3. februarja. Kuga se tu vedno bolj širi. Ker je 40 stopinj mrza, zamrzli so tudi injekcijski aparati. 99 odstotkov vseh obolenih se konča smrtno.

SILNA EKSPLOZIJA V NEW YORKU.

New York, 3. februarja. V mestnem okraju Jersey City je eksplodirala velika množina dinamita, ko so jo prenašali iz vagona na parobrod. Pri eksploziji so se tresle palače, kakor bi bil silen potres. Tudi zgradbe na izseljeniškem otoku so poškodovane. Nad tisoč ranjenimi je prenešenih v bolnice. Mnogim so odnešene noge. Skode je 4 milijone dolarjev. V okolici eksplozije je vse upoštevano. Po mestu so razbite šipe. Mnogo oseb je priskrbeli v reko Hudzon. Nekaj časa so borze in banke ustavile delo.

New York, 3. februarja. Vsled velikega pritiska eksplozije se je zrušila steklena strela kolodvora ter se je batila, da se zruši tudi omajano zidovje. V Walstreetu je nastala panika, ko so se začela vsled velikanskega zračnega pritiska majati velikanska mnogonadstropna poslopja. Mnoge hiše kažejo meter široke razpolokane. Vse bolnišnice v Jersey Cityju in Mauhanatu so prenapolnjene. Stevilo mrtvih se ceni na 50, ranjenih pa nad 1000. Detonacijo se je slišalo 50 km daleč. Vse ceste v bližini eksplozije so pokrite s steklenimi drobci in drugimi razrušenimi predmeti. Razburjenje med prebivalstvom je bilo grozno ter še vedno traja. O čolnu, v katerega so nalagali dinamit, ni nohenega sledu. Brezvomno je eksplodiral tudi ves ostali dinamit na čolnu, ki ga je bilo 22 ton. Poškodovano je tudi pristanišče. O enajstih osebah, ki so bile na čolnu, ni istotako nobenega sledu. 14 delavcev pa, ki so v bližini zavzivali svoje kosilo, je raztrgal v trenutku.)

Ljubljanske novice.

Ij Umrla je danes popoldne 12letna hčerka tovarnarja g. Karola Pollaka Milk a Pollak a. Ob bridkem udarcu, ki je s tem zopet zadel velespoštvano Pollakovo rodbino, izražamo svoje najiskrenejše sočutje. Tolaži Bog!

Ij Umrl je 1. t. m. v Gorici v 72. letu svoje dobe v Ljubljani dobro poznani poštni upravitelj g. Matija Šorli. V Trstu, kjer je nastopil poštno službo, je služboval 26 let. Nato je bil premeščen v Ljubljano, kjer je za dobo 14 let vršil službo poštnega upravitelja. Pred štirimi leti je šel v pokoj ter se nastanil v Gorici. Pokojni je bil rodom Tolminec in v Tolminu, v rodni zemlji, bo počivalo njegovo truplo, katero odprejemo danes iz Gorice. Svetila mu večna luč!

Ij Predpustnica »Ljubljane« je v sredu napolnila dvorano in galerije obširne »Unionove« dvorane, tako da je bil tudi materijalni uspeh popolnoma povoljen. Večer je otvorila Jelačičeva godba, katero je občinstvo živahno pozdravljalo. Nastopil je nato v kratkem prizoru g. pl. Sladovič. Posebno zanimanje je vzbudil zopetni nastop bivšega uglednega člana slovenskega gledališča g. Urbaničiča Podgrajskega, ki je predstavljal zadolženega hišnega posestnika štirinadstropne hiše. Zel je mnogo pohvale. Z burnimi ovacijami sprejeta je nastopila gospa Irma Polakova, članica zagrebškega hrvaškega narodnega gledališča. Simpatije, ki vežejo L

tem, ko nam je dr. Jerše v šaljivi besedi pomen skupnosti in kščanske solidarnosti razložil, je sledil komičen spev, ki nas je proučil, kako se ta skupnost ne sme umevati. Ta spev »Urednik slepar« so igralci-pevci prav dobro uprizorili. Igra »Nu ogledih« je pa pokazala, da se dramatična umetnost v društvu prav skrbno goji in da so igralci in igralke svoje vloge prav spremeno rešili.

Ij **Občni zbor »Slovenskega osrednjega čebelarskega društva«** za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko je bil na Svečnico v »Mesinem Domu«. Kljub budemu mrazu je prišlo na občni zbor nad 60 članov iz raznih krajev. Iz poročila tajnikovega je razvidno, da je društvo štelo 718 rednih in 2 častna člana. Odbor je imel 12 sej. Predavanj je odbor priredil 25, poleg tega pa še dnevni tečaj za začetnike v Ilirski Bistrici in enodnevni tečaj v Kamniku. Podružnic je na Kranjskem 18, na Koroškem 2 in na Primorskem 1. Opazovalnih postaj je bilo 8. Društvo je podpiralo podružnice ter razdelilo 98 eksportnih panjev med svoje člane. Po posredovanju odbora dobi društvo 28 stotov brezjavčnega sladkorja za čebelno pitanje. Iz blagajniškega poročila posnamemo, da je društvo imelo 5805 K 83 vin. dohodkov in 5557 K 78 v. stroškov. V poštni hranilnici pa je bilo 1787 K 48 vin. dohodkov in 1608 K 29 v. stroškov. Skupno premoženje znaša 1732 K 56 vin. — Predsednikom je bil zopet izvoljen g. Franc Črnagoj; podpredsednikom g. Anton Znidaršič; odbornikom pa gg.: Anton Verbič, Petrč Ivan, Likozar Anton, Sallath Nikolaj, Zirkelbach Hinko. Odbornikom nameravnika Stregar Ivan in Markl Anton. Revizorjem sta bila izvoljena I. N. Babnik in Avgust Korbar. Po volitvi odbora je predaval urednik »Slovenskega Čebelarja« g. Frančišek Rojina o kakovosti in raznošiljanju matic, g. Toman o reklami za kranjsko čebelo v Ameriki, g. profesor Verbič o sladkorju. Občni zbor sklene, da se priredi enodnevni čebelarski tečaj letos v Bitnjah pri Bohinjski Bistrici. Na predlog g. Stregarja so bili sprejeti trije predlogi: 1. Prosi se železniško ministrstvo za znižanje osebnih vožnjih cen pri prepeljavi čebel v pašo, in ako je v vlaku čez 50 panjev, tudi za pomočnika. 2. Osrednje društvo razdeli brezplačno vsaki podružnici po 1 originalni kranjski panj za vzorec, po katerem bi se ravnali čebelarji pri izdelovanju panjev ter pri prodaji in nakupu čebel. 3. Društvo naj preskrbi etikete za med, ki naj bi nosile društveno ime. Občni zbor sklene, da se dà denarno podporo »Slovenskemu spodnještajerskemu čebelarskemu društvu« za prireditev razstave leta 1912., ko praznuje desetletnico svojega obstanka. — Ob 12. uru zaključi predsednik občni zbor.

Ij **Prebivalstvo v Ljubljani.** Porčali smo, da so pri ljudskem štetju v Ljubljani našeli 38.645 oseb. Ker je v Ljubljani aktivnega vojaštva 3400 mož, bi skupno prebivalstvo Ljubljane potem takem znašalo 42.000 duš.

Ij **O salezijanski družbi** ima govor v župni cerkvi sv. Petra v nedeljo, dne 5. t. m. popoldne ob dveh vlč. g. Al. Val. Kovačič, duhovnik zavoda na Rakovniku.

Ij **50letnica »Društva zdravnikov«.** »Društvo zdravnikov na Kranjskem« praznuje letos 50letnico svojega obstanka. Bilo je 15. oktobra 1861. leta, ko so se zbrali nekateri na Kranjskem poslujuči zdravniki in ustanovili »Zdravniško bralno društvo«, ki pa se je že leto na to prekrstilo v »Društvo zdravnikov na Kranjskem«. Izmed ustanoviteljev živita le še dva, in sicer vladni svetnik prof. dr. Alojzij pl. Valenta, ki je bil novemu društvu tajnik, potem pa dolgo vrsto let predsednik in pa železniški zdravnik v pok. Janez Thomitz, ki praznuje letos tudi 80letnico svojega rojstva. — »Društvo zdravnikov na Kranjskem« bilo je prvo zdravniško deželno društvo v Avstriji. Na njegov predlog so se zbljala in združila avstr. zdr. društva in so se začeli prirejati zdravniški društveni shodi, katerih posledica so raznovrstne socialne institucije, ki danes tako uspešno zastopajo zdravniški stan in njega interes. Kakor je bilo društvo na eni strani toriče kolegialnosti in znanstvenega delovanja, o čemur priča veliko število predavanj, demonstracij in razprav, ki so se vrstile tokom dosedanjega društvenega obstaja, tako je na drugi strani vedno skušalo,

delovati v korist mesta in dežele in vplivati na njih zdravstveno stanje. Prav tako je društvo vedno skušalo, na socialnem polju delovati za svoje člane. »Z združenimi močmi, ta vzvrsena in uspešna deviza svetila je tudi društvu in njega članom. O tem priča v prvi vrsti dr. Lōscher-Maderjeva ustanova, ki so jo društveniki od leta do leta množili s prostovoljnimi doneški. Iz nje dohodkov dobivajo nepremožne vdove in sirote vsako leto primerne podpore. Najlepša in najuspešnejša institucija pa je »vdovski in sirotinski zaklad društva zdravnikov na Kranjskem«, ki razpolaga že danes s tako bogato glavnico, da morejo vdove in sirote članov iz zaklada dobivati res stanu primerne letne pokojnine. Društvo se pripravlja, da primerno proslavi svojo petdesetletnico. Skoraj gotovo se bode tudi ta prilika uporabila, da se zdravnikom v korist ustvari nova socialna institucija.

Ij **V konkurzu** je trgovec Avgust Pust na Poljanski cesti

Ij **Poizkušen umor in samoumr.** Tiskarniška vlagateljica Doroteja Prelgarjeva je hodila v svojem prostem času pomagat streč v Poljšakovo gostilno na Martinovi cesti, kar njenemu ljubimcu Vinkotu Kastelicu ni bilo všeč. Gosp. Poljšak je bil predvčerajšnjim napravil veselico, ki je trajala celo noč. Ker je pa šla Prelgarjeva plesat z nekim gostom, je postal Kastelic zaradi tega ljubosumen in je zjuril med 6. in 7. uro v gostilni potegnil iz žepa revolver ter z njim obstrelil Prelgarjevo v levo ramo, potem pa nameril nase in se nad srcem opasno poškodoval. Oba so prepeljali v deželno bolnišnico. Kastelic zatrjuje, da je to storil v pjanosti. Zadeva pride pred sodišče.

Ij **Nevaren agitator.** »Barabe! A, tku lpu sma zdej Iblana naredel pa purihtal, zdej b pa te barabe rade not pršle. Pa na boja, nak, prm . . . de ne! Kaj? Barabe barabaste. Ta narpreh uma Sustarišča sunl, ja. Ki je pa preh biv, a? Zdej k sma mi tku lpu Iblana naredl, ke ne!? O ne, na boš. — V takem in še lepšem tonu je sinoči »agitirale« nek mož na Dolenjski cesti za liberalno komando v Ljubljani. Po postavi videti pravi hrust, ga je liberalno »navdušenek«, ki se ga je nasrkal iz jeruža, tako napolnilo, da so bile noge preslabe za toliko težo in se je revež opotekal in objemal s kostanjima, da je bilo žalostno. Krilil je z rokami in hrulil mimo doče, ki so se nevarnemu agitatorju na daleč ogibali. Otroci so imeli svoje šale z njim in se je ta agitacija še nekemu psičku zdela tako neprimerna, da se je z glasnim lajanjem zakadil mimo. R'bnikar-Triller-Reisnerjevi »shodi« po Kurji vasi gredo torej krasno v cvet — s takimi agitatorji se liberalci lahko postavijo. Samo to je malo kočljivo, da stoje ti agitatorji na tako slabih nogah — če ni to slabo znamenje tudi za stvar samo??!

Ij **Ljubljanska podružnica »Društva jugoslovanskih železniških urednikov«** priredi v soboto dne 11. februarja 1911 v dvorani ljubljanskega »Mestnega doma« zabaven večer z zanimivimi točkami. Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina za osebo 50 vin., za družino 1 krono.

Ij **Nesreča pri delu.** V deželno bolnišnico so danes pripeljali Matjanovega mizarskega pomočnika Franca Fojana, ker si je pri delu pri stroju odsekal desni palec.

Mlade matere

Bi se morale ozirati na tako izborni krepilno sredstvo kakor je Scott-ova emulzija. Z večjo učinkujčo močjo, kot jo ima navadno riblje olje je s Scott-ovo emulzijo združen prijeten smetanast okus in zelo lahka prebavnost, ki vas bode prijetno iznenadila in zadovoljila. Otroku se enako koristi in babice priporočajo

Scott-ovo emulzijo

najtopleje mladi materi vsak čas, bodisi pred ali po porodu.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.
Dobiva se v vseh lekarnah. 3109

TRŽNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 3. februarja.

Pšenica za april 1911	11-39
Pšenica za maj 1911	—
Pšenica za oktober 1911	—
Rž za april 1911	8-15
Oves za april 1911	8-67
Koruza za maj 1911	5-77

Kmečko dekle

želi vstopiti pri manjši krščanski družini v Ljubljani. Naslov pri upravi lista.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano
črno Dalmatinsko vino
najboljše sredstvo 2501 ,KUĆ'
4 steklenice (5 kg) franko K 4-
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Lep lokal

za trgovino se odda s 1. svenčanom zraven trgovine Janko Cešnika, Lingarjeva ulica.

Natančneje se poizve istotam.

Veletrgovina specerijskega blaga in deželnih pridelkov

ANTON KOLENC CELJE

,Narodni dom“ Graška cesta 22.

(v lastnih hišah).

Naznanja, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po na višjih dnevnih cenah, posebno suhe gobe, laneno seme, fižol, kumno, vsakovrstno žito, konopljite itd. ter sadje sveže in suho.

Predivo v vsaki množini se kupi kakor tudi solnate vrteče.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega specerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamicam za pošteno in dobro postrebo po najnižjih dnevnih cenah.

Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in ojce za cerkev.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in so lidno postrebo z vedno svežim blagom po najnižjih cenah. Nadajte premog na cele vozove debel po 210, drben po 140 K 100 kg na dom postavljen v Celju, drugam po dogovoru.

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

Več lepih, za vile, zasebne kakor tudi delavske hiše primernih

stavbenskih parcel

je pod ugodnimi plačilnimi pogojima na prodaj. Zelo primerne so tudi za napravo kake gostilne ali trgovine. — Več se izve pri imenitelu JOSIPU PERDANU V LJUBLJANI. 278

Serravalo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kočajni.

Povzroča slast do jedi, okrepča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovan.

Nad 7000 zdravniških sprčeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj

TRST-Barkovje.

Vsak dan sveže puštne krofe

priporoča

Jakob Zalaznik
pekarija in slaščarna
Ljubljana, Stari trg štev. 21.

Podružnice:
Holodvorska ulica št. 6
Mestni trg št. 6.

Kuharica

iz boljše kmečke hiše želi vstopiti v kako župnišče. Razumna je popolnoma v kuhi, šivanju, sploh vsem, kar mora znati vsaka ženska, kod dobra, skrbna in skromna gospodinja. Je zanesljivo poštena, pridna in lepega, mirnega vedenja. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava Slovenska pod šifro 150.

349 5

Lepo Stanovanje

2 sobi, predoba in kuhinja se takoj ali za majev termin odda mirni stranki. Poizve se pri Aleksandru Götzl, Wolfsova ulica 1, (Marijin trg)

352

Vsa Ljubljana govorí o tem, da je

Karol Planinšek-ova

pražena kava

najboljša ! ! !

Naznanilo preselitev.

Prodajalna pisarna šentjanškega premogovnika preselila se je danes v II. nadstropje hiše gospoda Urbana Zupanca, Križevniška ulica št. 8.

343

H. SUTTNER urar prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine, srebrnine, lastna tovarna ur v Švici

Prična te s to znamko — ribičem — kot garancijskim znamkom SCOTT-ovega ravnanja!

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

3109

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik

Odgovorni urednik: Ivan Štefle

Tisk: »Katoliške Tiskarne«